

Stadsledningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2026-02-09
KS/2025:452

Yttrande över remiss av Ds 2025:26 Administrativa sanktioner i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och i arbetslöshetsförsäkringen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar stadsledningsförvaltningens förslag till yttrande som sitt eget och överlämnar det till arbetsmarknadsdepartementet.

Sammanfattning

Solna stad har fått Ds 2025:26 *Administrativa sanktioner i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och i arbetslöshetsförsäkringen* på remiss från arbetsmarknadsdepartementet för yttrande. Regeringen gav i april 2024 en särskild utredare i uppdrag att vidareutveckla och omarbete de förslag som tidigare lagts fram av 2021 års bidragsbrottsutredning, med målet att skapa ett mer effektivt och rättssäkert system för att motverka felaktiga utbetalningar och bidragsbrott inom välfärdssystemen. I denna delpromemoria föreslår utredningen:

- Ett nytt system där Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och arbetslöshetskassorna kan besluta om sanktionsavgifter när en person orsakat felaktiga utbetalningar genom oriktiga uppgifter eller underlåtenhet.
- Ett strikt ansvar: avgiften kräver inte uppsåt eller oaktsamhet, utan baseras på om en felaktig uppgift faktiskt lett till felaktiga utbetalningar.
- Att storleken på avgiften normalt ska motsvara 25 procent av det återkrävda beloppet, med minimi- och maximibelopp kopplade till prisbasbeloppet.
- Att Arbetsförmedlingens återbetalningsbeslut ska bli överklagbara för att säkerställa rättssäkerhet.
- Att utredningen inte föreslår någon bidragsspärr i dessa system (till skillnad från socialförsäkringen), då befintliga avstängningsmekanismer redan finns och bedöms vara tillräckliga.

Utredningen återkommer med överväganden om administrativa sanktioner för de ersättningar som beslutas av Migrationsverket, Centrala studiestödsnämnden och kommunerna samt frågan om ett eventuellt register över beslutade sanktionsavgifter och förslag om hur en särskild avgränsad enhet för utredning av bidragsbrott vid Försäkringskassan ska utformas i slutredovisningen den 2 mars 2026.

Ärendet är remitterat till socialnämnden.

Av socialnämndens yttrande framgår sammanfattningsvis att kommunerna inte direkt påverkas av det nya sanktionssystemet eftersom ansvar och handläggning ligger på statliga myndigheter, vilket innebär att inga nya administrativa uppgifter, skyldigheter eller system behöver införas på

kommunal nivå. Däremot kan reformen indirekt påverka kommunen genom att vissa individer som påförs sanktionsavgift kan få en försämrad ekonomisk situation och därmed vända sig till socialtjänsten för försörjningsstöd.

Stadsledningsförvaltningen bedömer att förslagen i promemorian inte innebär några direkta administrativa eller ekonomiska konsekvenser för staden, då sanktionsavgifterna hanteras av statliga myndigheter och arbetslöshetskassor. Stadsledningsförvaltningen avser att följa utredningens fortsatta arbete, särskilt de delar i slutredovisningen 2026 som kan beröra stadens ansvarsområden och eventuella framtida kommunala sanktionssystem.

Handlingar

Ds 2025:26 finns att läsa i helhet på:

<https://www.regeringen.se/contentassets/737862ffcf984ccc9dba3bb70618924c/ds202526.pdf>

- Socialnämndens yttrande över Ds 2025:26 Administrativa sanktioner i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och i arbetslöshetsförsäkringen, inklusive protokollsutdrag

Alessandra Wallman
Stadsdirektör

Hanna Malm
Kvalificerad utredare

Beslutet expedieras till:
Regeringskansliet (arbetsmarknadsdepartementet)

Bakgrund

Solna stad har fått Ds 2025:26 *Administrativa sanktioner i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och i arbetslöshetsförsäkringen* på remiss från arbetsmarknadsdepartementet för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till socialnämnden.

Ärendet

Regeringen gav i april 2024 en särskild utredare i uppdrag att vidareutveckla och omarbete de förslag som tidigare lagts fram av 2021 års bidragsbrottsutredning, med målet att skapa ett mer effektivt och rättssäkert system för att motverka felaktiga utbetalningar och bidragsbrott inom välfärdssystemen.

Promemorian är en delredovisning av uppdraget och innehåller förslag om sanktionsavgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och i arbetslöshetsförsäkringen.

I denna delpromemoria föreslår utredningen:

- Ett nytt system där Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och arbetslöshetskassorna kan besluta om sanktionsavgifter när en person orsakat felaktiga utbetalningar genom oriktiga uppgifter eller underlåtenhet.
- Ett strikt ansvar: avgiften kräver inte uppsåt eller oaktsamhet, utan baseras på om en felaktig uppgift faktiskt lett till felaktiga utbetalningar.
- Att storleken på avgiften normalt ska motsvara 25 procent av det återkrävda beloppet, med minimi- och maximibelopp kopplade till prisbasbeloppet.
- Att Arbetsförmedlingens återbetalningsbeslut ska bli överklagbara för att säkerställa rättssäkerhet.
- Att utredningen inte föreslår någon bidragsspärr i dessa system (till skillnad från socialförsäkringen), då befintliga avstängningsmekanismer redan finns och bedöms vara tillräckliga.

Utredningen återkommer med överväganden om administrativa sanktioner för de ersättningar som beslutas av Migrationsverket, Centrala studiestödsnämnden och kommunerna samt frågan om ett eventuellt register över beslutade sanktionsavgifter och förslag om hur en särskild avgränsad enhet för utredning av bidragsbrott vid Försäkringskassan ska utformas i slutredovisningen den 2 mars 2026.

Socialnämnden yttrande i korthet

Av socialnämndens yttrande framgår sammanfattningsvis att kommunerna inte direkt påverkas av det nya sanktionssystemet eftersom ansvar och handläggning ligger på statliga myndigheter, vilket innebär att inga nya administrativa uppgifter, skyldigheter eller system behöver införas på kommunal nivå. Däremot kan reformen indirekt påverka kommunen genom att vissa individer som påförs sanktionsavgift kan få en försämrad ekonomisk situation och därmed vända sig till socialtjänsten för försörjningsstöd. Utredningen bedömer dock att dessa effekter blir begränsade, eftersom sanktionsavgiften kan sättas ned om den framstår som oskälig och regelverket är utformat för att vara proportionerligt.

Kommunens samverkan med Arbetsförmedlingen inom det arbetsmarknadspolitiska området kan behöva se över vissa rutiner för informationsutbyte och säkerställa att samarbetet fungerar även när statens regelverk förändras. Även om dessa justeringar inte väntas bli omfattande är det viktigt att ta i beaktning i stadens samverkansstrukturer med Arbetsförmedlingen.

Reformen kan få positiva effekter lokalt genom att den bidrar till minskade felaktiga utbetalningar och därmed minskar risken för att kommunerna indirekt påverkas av statliga ersättningar som inte hanterats korrekt. Ett starkare och mer rättssäkert statligt system kan också bidra till ökad legitimitet i välfärdssystemen i stort, vilket även gagnar kommunens arbete.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Förslaget riktar sig mot statliga aktörer och arbetslöshetskassor och beräknas inte medföra några ekonomiska konsekvenser för kommuner.

Konsekvenser för barn

Konsekvensbedömning bedöms inte relevant för detta ärende.

Stadsledningsförvaltningens synpunkter och förslag

Stadsledningsförvaltningen bedömer att förslagen i promemorian inte innebär några direkta administrativa eller ekonomiska konsekvenser för staden, då sanktionsavgifterna hanteras av statliga myndigheter och arbetslöshetskassor.

Stadsledningsförvaltningen avser att följa utredningens fortsatta arbete, särskilt de delar i slutredovisningen 2026 som kan beröra stadens ansvarsområden och eventuella framtida kommunala sanktionssystem.